

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/58/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1622200612
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2023:1622200612.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N.: T., nar. XX.XX.XXXX, V., nar. XX.XX.XXXX a C., nar. XX.XX.XXXX, t. č. dočasne umiestnené v Centre pre deti a rodiny M., so sídlom R. XXX, M., zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, deti rodičov: matky C. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. N. XXXX/X, L. a otca L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX/XXX, Y., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje nad maloletými deťmi N.: T. nar. XX.XX.XXXX, C. nar. XX.XX.XXXX a V. nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny M., so sídlom R. XXX, M..

Matka je povinná prispievať na výživu každého z maloletých detí N. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o nariadení ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom sú maloleté deti umiestnené vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Otec je povinný prispievať na výživu každého z maloletých detí N. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku v časti výroku o nariadení ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom sú maloleté deti umiestnené vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Súd určuje rodičom maloletých detí lehotu jedného roka na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti.

Súd zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 8PPOm/1/2021 - 11 zo dňa 21.01.2021 a uznesením tunajšieho súdu č. k. 9PPOm/1/2021 - 11 zo dňa 21.01.2021.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Malacky č. k. 8P/99/2021-1 zo dňa 03.08.2021 súd začal ex offo konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, nakoľko boli maloleté deti dočasne neodkladným opatrením zverené do starostlivosti právnickej osoby a bolo potrebné rozhodnúť o starostlivosti o maloleté deti v konaní vo veci samej.

2. Matka s ústavnou starostlivosťou súhlasila, otec sa k veci nevyjadril. Súd musí v zmysle ust. § 31 C.m.p. v konaní pokračovať a rozhodnúť aj keď je účastník nečinný. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na

pojednávani v neprítomnosti otca maloletých detí, ktorý svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, napriek tomu že mal predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené podľa § 111 ods. 3 C.s.p., v zmysle ktorého, ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

3. Súd sa oboznámil s obsahom celého poručenského spisu maloletých detí vedeného tunajším súdom a vykonal dokazovanie výsluchom matky, kolízneho opatrovníka a listinnými dôkazmi založených v spise a to lustráciou rodičov v Sociálnej poisťovni, odpisom z registra trestov rodičov, výpisom z centrálnej evidencie priestupkov rodičov, správou o povesti na rodičov, oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 30.05.2022, potvrdeniami Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava o vyplatených nemocenských dávkach rodičom, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, oddelenie služieb pre občana o vyplácaných štátnych dávkach rodičom zo dňa 29.12.2022, správou Centra pre deti a rodiny M. zo dňa 12.12.2022, správou o maloletých deťoch Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 11.01.2023, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

4. Uznesením č. k. 8PPOm/1/2021 - 11 zo dňa 21.01.2021, tunajší súd okamžite dočasne zveril maloleté deti N., T., nar. XX.XX.XXXX a maloletú C., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny M., so sídlom M., R. ul. č. XXX; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.04.2021. Uznesením č. k. 9PPOm/1/2021 - 11 zo dňa 21.01.2021, tunajší súd dočasne zveril maloletého V., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny M., so sídlom M., R. ul. č. XXX; rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.03.2021. Z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva, že súd vydal neodkladné opatrenia z toho dôvodu, že maloleté deti sa ocitli bez akejkoľvek starostlivosti, keď sa spolu rodičmi dostavili na ÚPSVaR Malacky, kde rodičia uviedli, že sa o deti nedokážu už viac postarať a nemajú ani žiadneho rodinného príslušníka, ktorý by sa o deti mohol a chcel postarať. Keďže tu nebola iná osoba, ktorá by deťom poskytla osobnú starostlivosť, bolo nevyhnuté dočasne umiestniť maloleté deti do Centra pre deti a rodiny.

5. Zo správy mesta Malacky zo dňa 21.12.2022 súd zistil, že matka maloletých detí býva na nezistenom mieste v meste Malacky bez prístrešia. Je vedená v databáze priestupkov. Podľa lustrácie v registri trestov, matka nemá záznam v registri trestov. Otec je právoplatne odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy. Obaja rodičia majú podľa lustrácie v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov záznam o priestupku.

6. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 29.12.2022 súd zistil, že matke boli vyplácané prídavky na maloleté deti pokým ich mala v svojej starostlivosti, matka nie je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie a bola jej od októbra 2018 do septembra 2022 vyplácaná dávka v hmotnej núdzi. Otcovi bol taktiež vyplácaný prídavok na dieťa a to na mal. Mareka Salaya, nar. 21.09.2007. Naposledy bola otcovi vyplatená dávka v hmotnej núdzi v období od decembra 2002 do apríla 2003. Otec nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplynulo, že rodičia maloletých detí nie sú zamestnaní ani nepoberajú žiadne dávky sociálneho poistenia.

7. Podľa správy Centra pre deti a rodiny Nitra (ďalej aj ako „CDR Nitra“) zo dňa 12.12.2022 boli maloleté deti prijaté do CDR Nitra dňa 21.01.2021. V období od 21.1.2021 do 4.6.2021 boli deti v starostlivosti profesionálnych náhradných rodičov (ďalej len „PNR“) CDR M.. Z dôvodu ukončenia ich pracovného pomeru boli maloleté deti dočasne umiestnené na odľahčovacej skupine a dňom 30.6.2021 boli premiestnené na samostatne usporiadanú skupinu (ďalej len „SUS“) CDR M.. Na SUS sa maloleté deti adaptovali pomerne rýchlo a bez problémov, a to aj vďaka tomu, že sú umiestnené spoločne na rovnakej skupine. Súrodenci majú medzi sebou vytvorené pekné súrodenecké puto. Najstaršia Jana je súrodencom veľmi nápomocná a snaží sa im vo všetkom pomáhať. Dňa 03.12.2021 požiadal ÚPSVaR Malacky o vyjadrenie CDR M. k pestúnskej starostlivosti a o zahájenie prípravy detí k náhradnej rodinnej starostlivosti (ďalej len „NRS“). Prípravu mal. T. a V. realizovala psychologička CDR M. formou poradenského rozhovoru a vizualizácie. Obe deti vyjadrili jednoznačne odmietavé stanovisko, vyjadrili, že ich najväčšou túžbou je návrat k biologickej rodine. Jedinú zmenu, ktorú by vo forme starostlivosti pripúšťali je umiestnenie v profesionálnej náhradnej rodine. Deti boli informované, že ich názor bude rešpektovaný a v prípade, ak by svoj postoj k NRS prehodnotili budú na ich potreby reflektovať. Príprava na NRS mal. C. nebola realizovaná z dôvodu veku ako i intelektových predpokladov a úrovne myslenia. Matka sa telefonicky kontaktuje so sociálnou pracovníčkou CDR M. sporadicky cca jedenkrát za mesiac

až dva. Matke sú pri rozhovoroch poskytnuté informácie o deťoch a v prípade zmeny zdravotného stavu detí. Rodičia si často menia tel. kontakt, centru ho neoznámia, alebo sú často nedostupný na telefóne, preto je problém sa s nimi v prípade potreby skontaktovať. Rodičia mal. detí nie sú veľmi naklonení poskytovať o sebe informácie. Matka mal. detí uviedla, že poštu si rodičia preberajú na adrese P. XX L., ale ani poštu si vždy na uvedenej adrese rodičia nepreberú a pošta sa vráti späť do centra. Rodičia boli pri telefonických rozhovoroch opakovane podporovaní k návšteve mal. detí, ale deti dlhodobo nenavštevovali, čo zdôvodňovali svojou nepriaznivou sociálnou situáciou a nedostatkom finančných prostriedkov. Rodičia navštívili mal. deti od uvoľnenia protipandemických opatrení proti šíreniu Covid-19 od apríla 2021 do 02.07.2021 jedenkrát mesačne. Od 02.07.2021 sa realizovala ďalšia návšteva mal. detí až dňa 19.05.2022. Prišla iba matka, pri tej príležitosti bol s matkou vedený rozhovor, kedy sa sociálna pracovníčka informovala, či nastali u rodičov nejaké zmeny, ktoré by viedli k zlepšeniu ich situácie, a tým k zabezpečeniu vhodných podmienok pre návrat detí do rodinného prostredia. Podľa vyjadrenia matky žije s manželom na ulici, ona nepracuje a manžel máva iba príležitostné práce. V rozhovore nebola spontánna, odpovedala len na kladené otázky. Uviedla, že by sa chcela zamestnať, pravidelne sa informuje na ÚPSVaR Malacky, ale žiadnu ponuku práce nedostala. Dňa 18.10.2022 bola zrealizovaná na žiadosť mal. detí T. a V. návšteva cintorína v L., kde si deti priali zapáliť sviečku starej matke a mal. T. svojmu biologickému otcovi. Pri tej príležitosti bola oslovená matka mal. detí za účelom informovania rodičov o návšteve cintorína a boli podporení k osobnému kontaktu s deťmi, kde sa aj dostavili.

8. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 11.01.2022 dňa 10.01.2023 chcel úrad vykonať sociálne šetrenie u rodičov maloletých detí, avšak matka maloletých detí navrhla, že príde osobne na pohovor na ÚPSVaR Malacky. Matka sa dostavila na úrad v dohodnutom čase, s tým, že otec neprišiel z dôvodu, že bol na brigáde. Rodičia maloletých bývajú od leta 2022 v záhradnom domčeku pri obchodnom dome B. L.. V domčeku bývajú zadarmo s tým, že s majiteľom majú dohodu, že namiesto platenia nájmu sa budú starať o pozemok. Domček pozostáva z jednej izby, v ktorej majú rodičia posteľ, stôl a stoličky. Na pozemku nie je zavedená elektrina ani voda. Matka je nezamestnaná a otec chodí na príležitostné brigády. Matke bol v mesiaci september 2022 odobratý príspevok v hmotnej núdzi. Počas osobného pohovoru bolo matke maloletých detí odporúčané zaevidovať sa na ÚPSVaR Malacky na odbore nezamestnanosti. Skutočnosť, či sa matka maloletých na danom oddelení aj evidovala, si úrad následne overil a zistil, že matka je od 15.07.2017 spoločník vo firme A., s.r.o. P. XXXX/X., Q. - D. a z tohto dôvodu nemôže byť evidovaná na ÚPSVaR Malacky. Pri rozhovore s matkou úrad riešil aj možnosť zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti v rámci širšej rodiny, ale rodičia maloletých aj naďalej uvádzajú, že v ich rodine nie je nikto, komu by mohli byť maloleté deti zverené a kto by mal záujem zabezpečovať starostlivosť o ich mal. deti. Vzhľadom na to, že rodičia maloletých detí nemajú dlhodobo vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté deti, nachádzajú sa v nepriaznivej finančnej situácii a v rodine nie je nikto, kto by mal záujem zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, mal úrad za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti je toho času v najlepšom záujme maloletých detí.

9. Matka na pojednávaní vypovedala, že v súčasnosti aj s otcom maloletých detí býva v záhradnej chatke, kde nie je ani voda, ani elektrina, ani žiadne kúrenie. Obaja sa živia len brigádne. Brigádami dokážu zarobiť sumu spolu 100-150 Eur mesačne. Keď navštívili deti v CDR, priniesli im sladkosti. Ďalej uviedla, že sa snaží byť s deťmi v dennom telefonickom kontakte. Sporadicky s manželom deti navštevuje. V rodine nie je nikto, kto by sa vedel o deti postarať a ona s manželom nemajú aktuálne podmienky, aby sa o deti dokázali postarať.

10. Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaní uviedol, že pokiaľ si rodičia nezabezpečia vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, najmä bývanie, navrhuje zverenie detí do ústavnej starostlivosti. Ďalej uviedol, že zväží vhodnosť zmeny zariadenia s ohľadom na bydlisko rodičov, aby mohli byť v častejšom osobnom kontakte s deťmi.

11. Prokurátor sa vyjadril, že s ohľadom na záujem maloletých detí, súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti.

12. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

13. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

14. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

15. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

16. Podľa ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

17. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

18. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

19. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

20. Podľa ust. § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

21. Podľa ust. § 55 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

27. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

28. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

29. Podľa ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

30. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

31. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

32. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby než rodiča (či už fyzickej alebo právnickej) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaisťovať riadnu starostlivosť o dieťa. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti musí byť tiež splnená podmienka, že nie je možné zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti a u dieťaťa, ktoré je osvojiteľné, ani do predosvojiteľskej starostlivosti. Dôvody na strane rodičov, pre ktoré nie sú spôsobilí poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť, môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti a má voči iným formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Ústavná starostlivosť predstavuje vždy krajné riešenie, keďže práve zdravé rodinné prostredie je najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

33. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine).

34. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rodičia dlhodobo nedokážu zabezpečiť maloletým deťom vhodné podmienky na starostlivosť. Rodičia dlhodobo nemajú zabezpečené riadne bývanie a príjem, žijú životom bez domova, aktuálne sa zdržujú v záhradnej chatke, ktorá nie je napojená na elektrinu, vodu ani kúrenie. Rodičia síce javia o svoje maloleté deti záujem, stretávajú sa s nimi sporadicky na pôde CDR a udržiavajú aj telefonický kontakt, nedokázali si však za celý čas po umiestnení maloletých detí do zariadenia upraviť svoje sociálne, osobné a bytové pomery, aby maloleté deti mohli byť do ich starostlivosti navrátené.

35. Maloleté deti samé vyjadrujú túžbu, že sa chcú vrátiť k svojim rodičom, rodičia však dlhodobo nedokážu zabezpečiť ani tie najzákladnejšie podmienky pre zdravý fyzický a psychický vývoj ich maloletých detí. Je potrebné, aby maloleté deti vyrastali v stabilnom, bezpečnom a zdravom prostredí, čo im rodičia poskytnúť aktuálne nedokážu, čo si aj sami uvedomujú. Zo strany ÚPSVaR Malacky aj CDR Nitra sú rodičia motivovaní, aby si upravili svoje bytové podmienky, hľadali si prácu a robili kroky k tomu, aby im mohli byť deti navrátené do starostlivosti, situácia rodičov maloletých detí je však dlhodobo z pohľadu možnosti vykonávať starostlivosť o maloleté deti nemenná a nevyhovujúca.

36. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je dôvodné, aby bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť, keďže rodičia nedokážu zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti a výchova maloletých detí by v starostlivosti rodičov bola vážne ohrozená a aktuálne nie je možné ani zverenie maloletých detí do inej formy náhradnej starostlivosti, keďže tu nie je žiadna iná osoba, ktorá by starostlivosť o deti chcela a mohla zabezpečovať.

37. Maloleté deti sú už dva roky umiestnené v CDR Nitra, rodičia si za ten čas neupravili svoje pomery tak, aby sa mohli starať o maloleté deti. Vzhľadom na dĺžku pobytu maloletých detí v zariadení na základe nariadených neodkladných opatrení, počas ktorých si rodičia svoje pomery neupravili, súd nevidel dôvodné uložiť najskôr výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 Zákona o rodine. Takýto postup by v danom prípade nemal svoje opodstatnenie a po dvoch rokoch, čo sú maloleté deti umiestnené v zariadení na základe neodkladného opatrenia by nevedol k potrebnej stabilizácii ich výchovného prostredia. Výchovným opatrením by bol ich pobyt v zariadení len formálne predĺžený na 6 mesiacov, čo by vzhľadom na doterajší stav, keď rodičia si za celú dobu 2 rokov pomery neupravili, situáciu maloletých detí nijako neriešilo. Okrem toho súd aj po nariadení ústavnej starostlivosti túto sleduje a minimálne v polročnom intervale skúma jej opodstatnenie. Zároveň bola rodičom uložená ročná lehota na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Súd zastáva názor, že preukázaná dlhodobá neschopnosť rodičov sa o maloleté deti postarať alebo dlhodobý nezáujem rodičov zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti je nutné považovať za závažnú prekážku brániacu rodičom v starostlivosti o dieťa podľa (§ 54 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine).

38. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že zverenie maloletých detí do ústavnej starostlivosti je aktuálne jedinou možnosťou ako zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloleté deti. Súd rozhodol, že ústavná starostlivosť sa bude vykonávať naďalej v Centre pre deti a rodiny M., kde sú maloleté deti už v súčasnosti umiestnené na základe neodkladného opatrenia, pričom do budúcnosti je namieste zväžiť zmenu zariadenia tak, aby deti mohli byť v častejšom osobnom kontakte s rodičmi.

39. Nariadením ústavnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Rodičia maloletých detí sú preto povinní prispievať na maloleté deti výživným, a to zariadeniu, v ktorom sú maloleté deti umiestnené. Vzhľadom k zisteným majetkovým pomerom na strane rodičov maloletých detí súd vzhliadol ako dôvodné určiť každému z rodičov vyživovaciu povinnosť v zákonnej minimálnej výške, ktorú je povinný každý rodič jednotlivito platiť bez ohľadu na jeho schopnosti a možnosti, teda vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Súd pri určovaní vyživovacej povinnosti zohľadnil počet vyživovacích povinností každého z rodičov, keď matka má spolu 3 vyživovacie povinnosti k maloletým deťom a otec má podľa lustrácie v registri obyvateľov spolu 8 maloletých detí a prihliadol na skutočnosť, že príjem rodičia dosahujú len z občasných brigád ako aj na ich celkovú majetkovú a sociálnu situáciu - sú nemajetní a žijú životom bez domova.

40. Súd poznamenáva, že suma životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa je stanovená zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Výška súm životného minima je potom každý rok s účinnosťou od 01.07. stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Keďže sa suma životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa k 01. júlu každoročne menia, súd do výroku rozhodnutia dal percentuálne určenie. Toho času je suma životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa určená vo výške 107,03 Eur mesačne, z toho 30 % činí sumu 32,11 Eur. V súlade s § 81 ods. 2 zákona o rodine súd uložil rodičom povinnosť platiť na každé maloleté dieťa výživné na účet zariadenia, kde sú maloleté deti umiestnené.

41. Podľa ust. § 363 Civilného mimosporového poriadku, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

42. Vzhľadom na to, že súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti vo veci samej, nariadené neodkladné opatrenia, o dočasnom zverení maloletých detí do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Nitra, zrušil.

43. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne v 4 vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).